O ESPIGONCIÑO

XORNAL ESCOLAR DO CEIP "MANUEL FRAGA IRIBARNE" DE CARIÑO

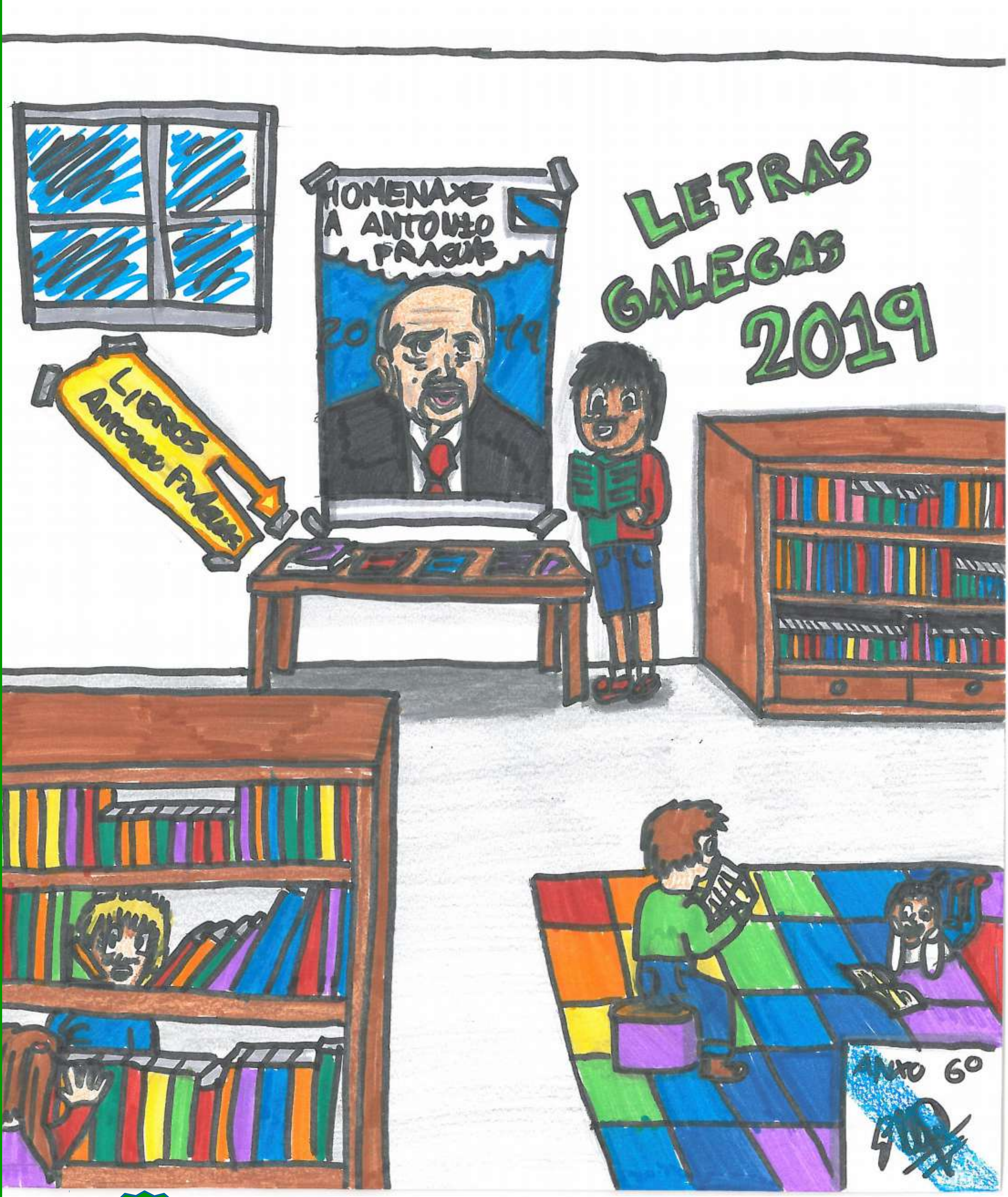

73

MAIO 2019

Ola a todos os nenos e nenas do colexio, e tamén aos profesores. O primeiro día do colexio, tamén tiñamos todos medo, por algo descoñecido, xa que nunca foramos a ningún sitio parecido. Pero con todo o tempo que ía pasando, íaste acostumando. Ían pasando os cursos… 4º de infantil, 5º de infantil, 6º de infantil… ata chegar a Primaria.

Na Primaria, xa tiñamos que aprender máis cousas, como sumar! Algo co que melloras moito nos estudos. Ao principio da Primaria, foi fácil pasar os cursos rapidamente, ata chegar a 4º, un curso no que aprendemos a multiplicar, dividir, as fraccións, os ángulos… Lengua e Lingua eran máis fáciles, como normas de ortografía que nunca respectamos… vaia, o que era o curso máis difícil de todo o colexio, e menos mal que pasamos todos!

O seguinte curso tamén foi difícil, pero non tanto, porque xa viñamos ben preparados dos cursos anteriores. Agora, estamos todos en 6º, un curso bastante fácil para min, aínda que algún compañeiro quéixase de que é difícil.

Todos estamos desexando que remate o curso, para ir de excursión a Madrid, xa que é unha tradición do colexio unha grande viaxe ao rematar sexto. Antes ían a Salou-Barcelona e agora imos a Madrid. Sabemos que imos ir á Warner, ao Bernabeu, ao Museo do Prado, a un aquapark, ao Musical do Rey León e supoñemos que moitas cousas máis!

Alejandro Ramos Crego – 6ºA

Textos e ilustracións: alumnado e profesorado do CEIP “Manuel Fraga Iribarne” de Cariño.

Maio de 2019.

Sumario

A primavera.. 4

A semana da froita... 6

Menudas artistas...10

A semana da ciencia...17

Obradoiro de disfraces...20

Investigación: plantas medicinais..........................22

Taller de poesía...30

Letras galegas: Antón Fraguas Fraguas................34

O entroido..36

Un día en Santiago de Compostela........................38

Entrevista: Abel González Colorado.......................42

Biblioteca..44

Interview:Linda Russano.......................................48

Obradoiro: xabóns artísticos.................................51

Pasatempos..53

A primavera.

Os nenos e nenas da aula de 4º de educación infantil estamos moi contentos e contentas coa chegada da primavera!! Pero que é para estes nenos e nenas a primavera?:

- *Cando saen as flores.*
- *E as abellas comen o amarelo.*
- *A chuvia.*
- *Hai flores, chuvia e sol e senón non saen as flores.*
- *Ás flores botámoslles auga e xa crecen.*
- *Cando unha persoa planta no campo unha semente e sae unha flor grande.*

Que alegría cando a profe nos ensinou o mural que iamos a preparar para a primavera!!

Puxémonos mans a obra!! E experimentamos con distintos materiais.

En cada recreo aproveitamos para estar en contacto coa natureza, collemos flores que logo traemos á aula para amosarlles aos demais compañeiros e compañeiras.

E como non podía ser doutra maneira, plantamos as nosas sementes.

Agora temos que coidalas e ter paciencia!!

Alumnas e alumnos de 4º de E. Infantil

A SEMANA DA FROITA

ESTE CURSO TIVEMOS
DÚAS SEMANAS DE
FROTAS
A ROF RAÍA TODAS
AS MAÑÁS UN CESTO
BERDE CHEO DE FROTA
NA ORA DA MEENDA
A REPARÍA
PRIMEIRO A LAVAVA OU PELAVA

MENOS OS PLATANOS

QUE CADA UNO

QUITÁBALLE EL

A PEL

A FROITA QUE MÁIS

NOS GUSTOU FOI:

LOLA
MADNA

PLATANO
FRESA
PERA
NARANJA
KHLOE

MARINA
VALERIA

ADAY

PERA
MATEO

FRESA
ESTELA

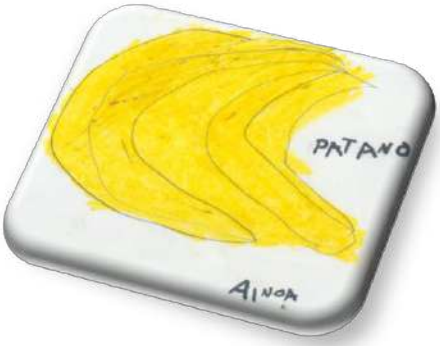
PATANO
AINOA

5º EDUCACIÓN INFANTIL

Menudas artistas

TAMEN NOS ENSINOU OS MATERAIS QUE
IA
UTILIZA (PABLO)
DI X LLO NOS ALGO MOI IMPORTANTE: TEMOS
QUE OSERVAR MOI BEN TODO O QUE HAI AO
NOSO REDOOR (ALEJANDRA)
TROULLO ALGUNS DOS SEUS
XONOS
CADROS (CLAUDIA)
UATNO MOITO (DAREK)
GUSTARONNOS

ENE ELA E TODOS E TODAS VOS
ENTRE
FLEMOS UN KDO (MARCOS)
CADRO
FIXO UNA ESPOSIZION NO
LOCAL SOZIAL DO CONZELLO (IKER)
XA SABEDES QUEN E A PINTORA? UNA
PISTA: SABE INGLES E E TITORA DE 4º A
(LUCIA)

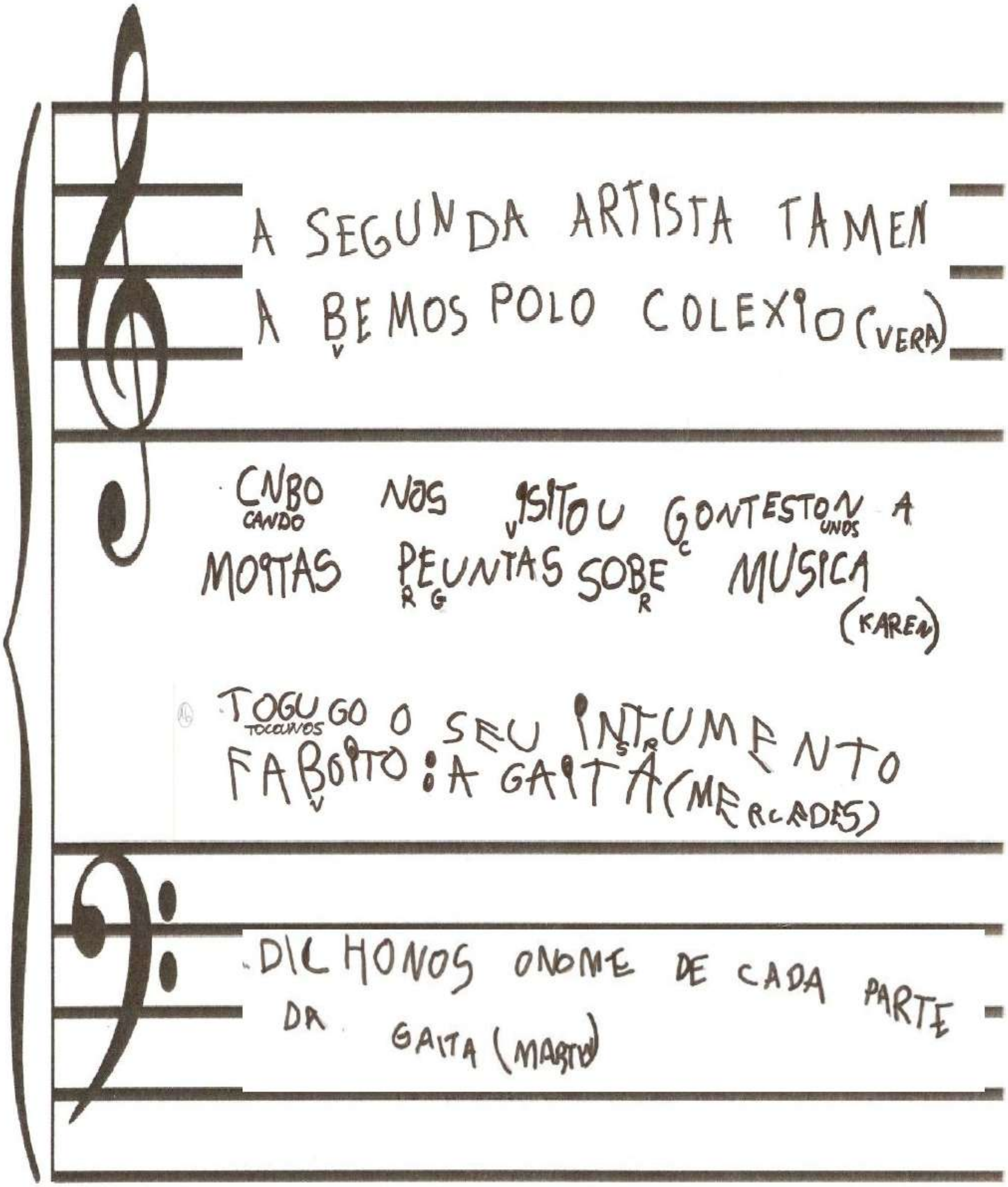
A SEGUNDA ARTISTA TAMEN
A BEMOS POLO COLEXIO (VERA)
CNBO NOS ISITOU GONTESTON A
MOITAS PEUNTAS SOBE MUSICA
(KAREN)
TOGUGO O SEU INTRUMENTO
FABOITO: A GAITA (MERCADES)
DICHONOS ONOME DE CADA PARTE
DA GAITA (MARTIN)

Alumnas e alumnos de 6º de E. Infantil

CLASE DOS BÚHOS

6º EDUCACIÓN INFANTIL

A semana da ciencia.

CIENCIA NO LABORATORIO

O 11 de febreiro celébrase o Día Internacional das Mulleres e das Nenas na Ciencia. Este día foi proclamado no 2015 pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas co fin de lograr o acceso e participación plena e equitativa na ciencia para mulleres e nenas, ademais de conseguir a igualdade de xénero e o empoderamento das mulleres e das nenas.

Por este motivo, celebramos no laboratorio do colexio este día con experimentos que continuaron durante toda a semana.

Os experimentos estaban divididos en seis mesas con diferentes temáticas nas que o alumnado puido realizar ata dezaseis experimentos e ademais disfrutaron dunha mesa de observación de insectos, minerais e cunchas a través do microscopio.

- Na mesa 1 experimentaron cos **sentidos**: identificaron texturas polo tacto, percibiron sabores sen a vista e o olfacto e viviron ilusións auditivas e ópticas

- Na mesa 2 realizaron experimentos para producir **electricidade** con limóns, unha moeda, un parauso e un cable de cobre e ademais puideron pintar con tinta invisible.

- Mesa 3 **Observación**

- Na mesa 4 observaron un **experimento non Newtoniano** feito con maicena e auga. Este fluido varía a súa viscosidade dependendo da velocidade coa que cortemos ou impactemos coa súa superficie.

- Na mesa 5 a experiencia foi con **imáns** onde atoparon obxectos agochados en fariña dentro de diferentes recipientes.

- Na mesa 6 encontraron experimentos con globos: inflaron globos sen soprar, fixeron unha brocheta de globo e non estourou, xogaron cun aerodeslizador e observaron unha fonte feita cunha botella e un globo.

- Na mesa 7 observaron experimentos con **alimentos** en donde viron flotar un ovo, saltar pasas nun vaso de auga e fuxir a pementa dun prato.

Os nenos e nenas de 1º de primaria pasámolo también que montamos un aerodeslizador na aula e intentamos facer a brocheta cun globo

Alumnas e alumnos de 1º de E. Primaria

Obradoiro de disfraces.

ASÍ FIXEMOS O NOSO DISFRAZ

O venres 1 de marzo, fixemos o desfile de Entroido no cole. A nosa clase foi disfrazada de compañía de danza: COMPAÑÍA DANZALÚA. Deseñamos e elaboramos nós todo o disfraz, nas clases de Plástica.

Cortamos moitos recuadros de cores

Colocámolos en forma de rombo

Pegamos os picos nunha cinturilla

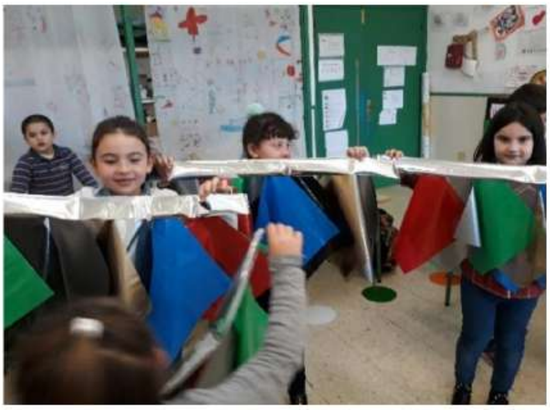

Xa temos a saia de picos

Rectángulo par parte superior

Fruncimos un adorno para o "top"

Así quedará a parte de enriba das chicas

Detalle da chorrera dos chicos

Cómo locen os traxes!

Xogamos moito no parque

Posado con Abel

Cansados pero moi contentos!

Alumnas e alumnos de 2º A

Investigación: plantas medicinais.

Plantas Medicinais. 3º de Primaria

Lavanda

Pilar

A lavanda é unha planta perenne de pequenas dimensións. As follas son lineais, lanceoladas, estreitas e de cor verde-grisáceo. Ao final do talo ten espigas, cada unha ten flores moi perfumadas. O seu froito é un aquenio, ten soamente unha semente.

Florece de primavera a verán, é importante saber que crece en zonas soleadas e plena luz. A lavanda ten propiedades antiinflamatorias que calman a dor e aplicase en aceites que son moi beneficiosos para a nosa saúde e en infusión para os migrañas.

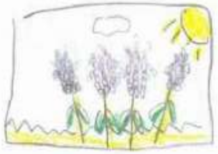

Apio

Iván

O apio é unha especie vexetal que pertence á familia das apiaceas. É unha hortaliza lixeira e suave que acompaña ensaladas e sopas.

Propiedades do apio:
É un alimento regulador e dieta equilibrada.
Beneficios do apio para a saúde:

- Diurético, depurativo e cardiosaudable.
- Para conciliar o sono.

Dixestivo e antiinflamatorio para tratar a hipertensión

Valeriana:

É unha planta perenne moi variable co talo alcanza os 20-120 cm de altura as follas son pinnadas con foliolos dentados. As flores son pequenas e de cor rosa pálido.

Propiedades:

É un dos grandes fármacos para equilibrar o sistema nervioso. Usase coma sedante, ansiolítico e calmante

Daniela 3ºA

COLA DE CABALO

(Equisetum arvense)

É unha especie de arbusto medicinal usado en herbolarios para afeccións de riles e vexiga. Encontrase en Europa e para vivir precisa moita humidade.

Hugo López Armada 3ºA

Miguel

Dente de león

El diente de león es unha planta herbácea y perenne que crece y se desarrolla con mucha facilidad en climas templados.
Se cree que es una planta originaria de ciertas regiones de Europa y América del norte y que apareció aproximadamente hace unos 30.000000 de años.
Posee un gran número de propiedades aunque suele ser tradicionalmente utilizada como una planta ornamental debido a sus flores. Existen 2 tipos diferentes de flores de diente de león según la sub especie de esta y ambos son comestibles en su totalidad pero todas se caracterizan por poseer flores de color amarillo brillante.

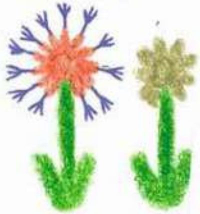

MARTIN P.V.

EUCALIPTO

Nome científico : EUCALYPTUS

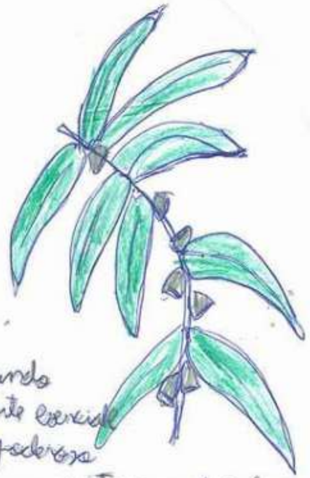

As follas do eucalipto son ovaladas e de forma alongada.
Teñen unha cor verde azulada cando son adultas. Conteñen un aceite esencial con olor balsámico que é un poderoso desinfectante natural. Predomina en moitas zonas de Galicia polo seu rápido crecemento.
En Australia e Tasmania hai mais de 300 especies de eucaliptos

FIÚNCHO

Carolina

(folla)

O fiuncho é de cor verde en cambio as súas flores son amarelas. É unha planta herbácea que mide aproximadamente 2 m. As súas follas son alargada e delgadas. As flores e a planta utilízanse na cociña para facer salsas e para cocer castañas. É perenne. Tómase tamén en infusión para os resfriados e tamén para o estómago.

CILANTRO

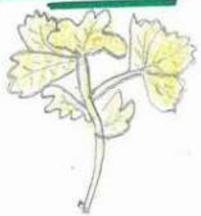

El cilantro es una hierba anual de la familia de las apiáceas. Es la única especie del género Coriandrum.
Sus orígenes parecen inciertos, aunque generalmente se considera nativo del norte de África y el sur de Europa.
Todas las partes de la planta son comestibles, sin embargo, son las hojas frescas y las semillas secas las de uso culinario más frecuente.

XABI

Aloe Vera

Tamén coñecida como sábila, áloe de Barbados o áloe de Curazao, é unha planta da subfamilia Asphodeloideae dentro da familia Xanthorrhoeaceae.
É un arbusto con talo cuberto de follas. O talo, é erecto e sen rebrotes laterais. As follas miden 45 cm por 7 cm, agrupadas nunha base de ata 20 follas, con dentes duros nas marxes.
Os froitos son cápsulas con sementes dentro.
O aloe vera procede de lugares calurosos e desérticos como areais e zonas rochosas da costa.
Cultivase como planta decorativa, usos medicinais cosmética e alimentación. En España, Cordoba é a maior área productora e en Canarias o cultivo é salvaxe.
Hai mais de 250 variedades pero só 3 ou 4 teñen propiedades curativas ou medicinais.
Dela se obteñen 2 productos: xel, que é a pulpa do centro das follas ou acíbar, que é o zumo das follas.

JENGIBRE

FLORIN

El jengibre es una planta medicinal, antiinflamatoria natural, ayuda a combatir enfermedades respiratorias y problemas y que además sirve para adelgazar.
Gracias a que es muy rico en aceites esenciales, vitaminas, minerales, antioxidantes y aminoácidos que otorgan muchos beneficios al cuerpo humano, el consumo de esta raíz es algo más que recomendado.

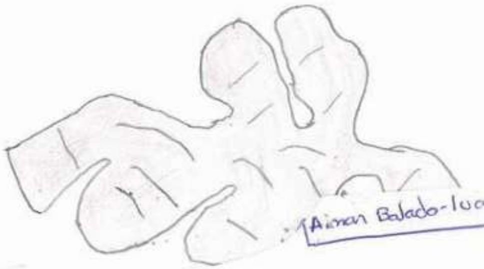

Aimar Balado-Iuaces 3ºA

a ortiga

As follas e a raiz teñen moitos nutrientes: Vitaminas, minerais, graxas.
A ortiga e boa para a dor muscular, tamen e boa para a anemia. Tamen serve para metorar o cabelo, mellora os pacelos de alergia.
Podese utilizar tamen para lotar contra o sobrepeso.

HERBA BUENA

É herbacea e unha planta que non presenta órganos decididamente leñosos. Os caules das herbas son verdes e morren xeralmente ao acabar a boa estacion, sendo sustituidos por outros novos se a herba é vivaz

Zaira Rubido Martinez 3ºA

O allo

4º nivel

O allo é un vexetal e é curativo porque mellora a circulacion do sangue.

Sofía

TILA

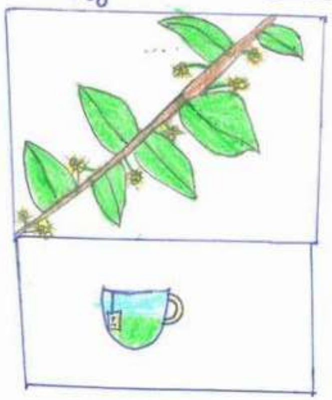

- A tila é a flor dunha árbore (a tilo).
- Tomándoa en infusión.
- Utilízanse as suas flores, frescas ou secas, para as infusións.
- Alivia a ansiedade e a insomnio.
- Cultívase en América, Europa e Asia.

ORÉGANO

Tercero 2

O orégano conocida tamén como orenga e mejorana silvestre, é unha planta aromática perenne con follas verdes oscuras ovaladas pecioladas e con vello que pode alcanzar 1 metro de altura. Pódese plantarse sin problemas na horta ou no xardín. Non verán poder ver as súas flores en racimos que adoitan ser lilas ou rosas. A planta do orégano ten un olor moi agradable. Úsase en moitas recetas de cociña por exemplo: pizzas e pastas e podemos elaborar medicinas con esta planta.

MANZANILLA

SALIL

Planta muy extendida por todo el mundo. Se usa como medicina para muchas enfermedades. Por ejemplo:

1. Indigestión
2. Reduce el colesterol
3. Adios al insomnio
4. Aumenta la suavidad de tu piel
5. Ayuda en problemas capilares

Nome da planta-Ruda KGS 3-A

A ruda é unha planta herbácea, perenne de cheiro forte e flores amarelas verdosas.

As propiedades da ruda son moitas pero destacan así:

- Dixestivas: Para tratar casos de estreñimentos.
- antiespamosdico: Para tratar casos de cólicos estomacales e diarreas
- Sedante e calmante: Reduce a ansiedade e o nerviosismo.
- Circulatoria: tonificar arterias e normalizar o fluxo sanguineo.

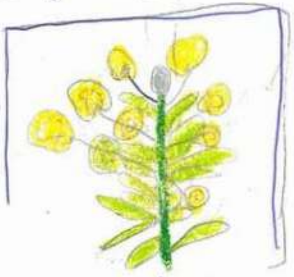

Romero: Fabian.

E un arbusto aromatico leñoso, de follas perenne ...ez que poda medir 2 metros de altura. Romero utilizanse as follas e as veces as flores. E unha planta rica en principios activos. Usase para paliar a dor e a inflamación ... constantes ou ... aromaticas ... atos. como protector gastrico para a ...

Uña de gato

Serve para as articulacións e o sistema inmunitario. A Uña de gato é orixinaria en Perú.

Os indíxenas consumen como refresco o líquido que emana do seu talo fresco.

HIPÉRIÉO

Hipérico (Hypericum perforatum)

É unha planta medicinal con multiples utilidades, por exemplo, a sua aplicación acelera a cicatrización das feridas.

Os seus pétalos son de cor amarelo dourado con pequenas motas negras nos bordes.

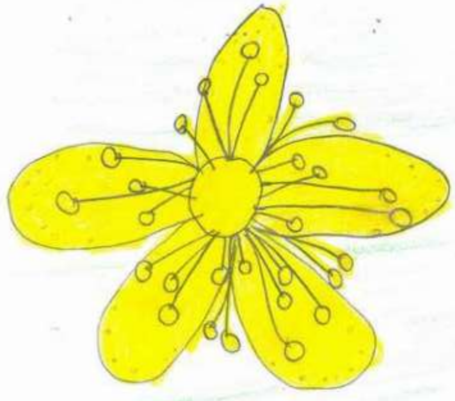

Kira

PROPIEDADES MEDICIÑAIS DALGUNHAS PLANTAS

ALBAHACA

Samuel R. G 3º A

La alba destaca como una aliada de la digestión"
además la albahaca:

- ayuda a reducir los gas
- favorece la expulsion de lombrices intestinales
- combinada con otras hierbas ayuda a combatir las infecciones respiratoria
- funciona como diurético
- mitiga el dolor de cabeza
- tiene poder antiinflamatorio

PEREJIL

CANDELA 3º A

Planta originaria del Mediterraneo oriental. Se encuentra en huertos, jardines y a veces en muros, caminos, etc.
Constituye una de las fuentes mas abundantes de Vitamina c, calcio, hierro y vitamina A.
Beneficios para la salud:

- Es antioxidante y previene el riesgo de sufrir cancer.
- Ayuda a la digestión
- Ayuda con la Anemia.
- Funciona como diuretico.
- Puede usarse como cataplasma para heridas y construcciones.

Diego.

A MENTA

A menta é unha planta herbácea e aromática. As súas follas teñen forma ovalada e dentada. As súas flores son de cor branca ou púrpura e o seu froito é unha cápsula con ata. Úsase en gasolina, perfumes, cremas dentais... tamén se utiliza moito na cociña, para doces e pratos salgados.

PROPIEDADES MEDICIÑAIS DALGUNHAS PLANTAS

ALBAHACA Samuel R. G 3º A

La alba destaca como unha de la digestión.
además la albahaca:
- ayuda a reducir los gas
- favorece la expulsion de lombrices intestinales
- combinada con otras hierbas ayuda a combatir las infecciones respiratoria
- funciona como diurético
- mitiga el dolor de cabeza
- tiene poder antiinflamatorio

Raúl SALVIA

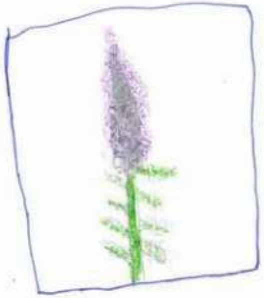

Cuenta con máis de 700 especies distintas.
Mide de 30 cm a 1m
Ten follas aterciopelado de forma ovalada.
As flores son de cor azul ou violeta mais agrupadas.
Es unha planta moi aromática

Ginseng de Ismael Y.

O ginseng é unha planta comestible, adoita ter forma de corpo e o seu calor e o beige. Tamén os hai vermellos.

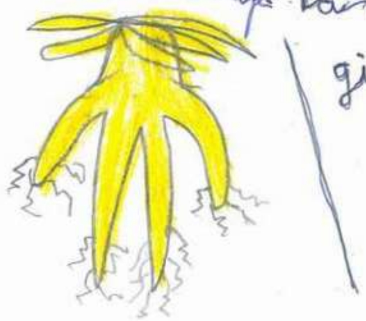

ginseng vermello

PEREJIL

CANDELA 3º A

Planta originaria del Mediterraeno oriental. Se encuentra en huertos, jardines y a veces en muros, caminos, etc.

Constitue una de las fuentes mas abundantes de Vitamina c, calcio, hierro y vitamina A.

Beneficios para la salud:

- Es antioxsidante y previene el riesgo de sufrir cancer.
- Ayuda a la digestion
- Ayuda con la Anemia.
- Funciona como diuretico.
- Puede usarse como cataplasma para heridas y construcciones.

Diego.

A MENTA

A menta é unha planta herbácea e aromática. As súas follas teñen forma ovalada e dentada. As súas flores son de cor branca ou púrpura e o seu froito é unha cápsula con ata. Usase en gasolina, perfumes, cremas dentais ...tamen se utiliza moito na cociña, para doces e pratos salgados.

Alumnas e alumnos de 3º de E. Primaria

Taller de poesía.

Taller de poesía

4ºA- THE FANTASTIC TEAM

Ten moitas flores a miña amiga a **planta.**
A miña amiga a planta é moi **santa**
Tan santa que **canta,**
e, eu, póñolle unha **manta.**

Todo o mundo me di que son **marabillosa,**
mais non quero ser unha **melindrosa.**
A miña nai no seu día foi **grandiosa.**
A miña irmá xemelga está un pouco **celosa,**
aínda que a súa cadela é bonita e **fermosa.**

Onte fabriquei un invento xunto cun **canteiro.**
Fun correndo por un **cantareiro,**
cando ía correndo caín nun **lameiro**
e molleime cun **salseiro.**

Eu comprei un abrigo de pel con **carapucha**
pero Marisol ,a francesa ,prefería chamarlle **capucha**
Ía camiñando pola rúa e encontrei unha **carabuña.**
Non fun moi listo, coa ilusión fixen unha **rabuña.**

Fun ao peirao, foi unha **pasada.**

Despois sentinme **encantada**.

Cando cheguei á casa estaba miña irmá, coma sempre, tan **pesada**,

e seguido **enfadada**.

No fondo do mar encontrei unha **serea.**

Cando subín á superficie había moitos castelos de **area.**

Cando a auga veu, a serea foise coa **marea.**

E cando eu volvín das estrelas fun facer a **tarefa.**

As estrelas traballan todo o día para **estrelar.**

Os nenos traballan todo o día para **estudar.**

Os pasteleiros traballan todo o día para **contentar.**

E ti e máis eu traballamos todo o día para **apreciar.**

Miña clase e máis eu, fomos a unha **exposición,**

sobre unha empresa que daba **explicacións,**

á algunhas persoas causounos **irritación,**

e para calmarnos, recomendáronnos algo como a **meditación.**

Hoxe fai e vento que é un continuo **refacho**.

O meu irmá comeu tanto que ten un **empacho**.

Na micha clase hai silencio dende fai un **cacho**,

e eu teño un libro que fala dun **despacho**.

Eu sei o que é a **fidelidade**,

e sei que teño moita moita **complicidade**.

Cos meus amigos teño moitísima **fraternidade**,

e isto vouno facer toda a **eternidade**.

Miña nai e máis eu temos unha boa **comunicación**.

A profe mandounos pasar á **acción**.

Cheguei tarde e espero algo de **comprensión**.

A moitos cans vailles ben a **circulación.**

A miña amiga Nahia é **guerreira.**

Nahia faise a roupa de guerreira porque é **costureira.**

Eu son moi, moi **lambeteira,**

é gustaríame que a miña filla fose **cantareira.**

Un día amigo deu un **grolo,**

e tragou un **rolo.**

Quedouse no seu **colo**

e volveuno **tolo.**

EU LEO,

NÓS LEMOS...

Eu leo porque me gustan os libros que estou lendo.

Eu leo porque me axuda a imaxinar e a aprender moitas cousas.

Eu leo porque me gustan as historias de medo e misteriosas.

Eu leo porque imaxino e collo un novo camiño.

Eu leo porque é coma meterme nunha historia divertida e educativa.

Eu leo porque me gusta moito a colección "Os Futbolísimos".

Eu leo porque libero a miña imaxinación e divírtome.

Eu leo porque hai libros que contan historias moi interesantes.

Eu leo porque penso que se aprenden cousas apaixonantes.

Nós lemos porque así lendo aprendemos a imaxinar historias moi emocionantes.

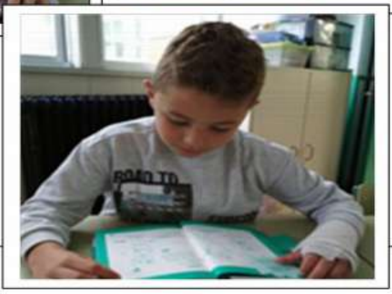

By ...

" The Fantastic Team"

Alumnas e alumnos de 4ºA de E. Primaria

Letras galegas: Antón Fraguas Fraguas.

ANTÓN FRAGUAS FRAGUAS

Antón Fraguas naceu o 28 de Decembro de 1905 en Insuela, parroquia de Santiago de Loureiro, Cotobade (Pontevedra).

Entrou en contacto desde moi novo co galeguismo, cando estudou bacharelato en Pontevedra, unha etapa decisiva no rumbo que seguiría. Alí empezou, como alumno no Instituto Xeneral e Técnico, o seu interese pola cultura galega da man de docentes como Antón Losada Diéguez, Castelao e Ramón Sobrino Buhigas. Foi, de feito, un dos fundadores, en 1923, da Sociedade de Lingua, nada co obxectivo de defender o galego e de elaborar un dicionario.

Xa na etapa universitaria en Santiago ingresou, en 1924, nas Irmandades da Fala e colaborou co SEG, do que logo sería membro numerario. Nesta institución inaugurou en Galicia, baixo a dirección de Ramón Otero Pedrayo, os estudos de xeografía histórica, e abordou o Entroido e outros temas sobre a súa terra.

Nestes tempos de mocidade publicou con asiduidade en *Nós* e *A Nosa Terra*. Comezaba unha obra, ampla e curiosa, con máis de trescentos libros e artigos de revistas, ademais de incontables anacos de xornais, nos que Galicia era o seu motivo esencial. Antón Fraguas escribiu sobre xeografía, cunha proposta de comarcalización da que aínda se pode seguir tirando proveito; cultivou a historia, deixando biografías de personaxes ilustres como Murguía ou Castelao e a que foi a súa tese de doutoramento, sobre o Colexio de Fonseca da Universidade de Santiago de Compostela; e fixo tamén achegas á arqueoloxía. Pero o campo no que quizais máis destacou foi o do estudo da cultura campesiña, e en especial da súa parte espiritual. Festas, crenzas, romarías, cantigas, usos e costurmes, dicires etc. aparecen nos seus ensaios e conferencias que eran, en palabras do profesor Eiras Roel, non só amenos relatos, senón unha manifestación temperá e adiantada para Galicia do que hoxe se deu en chamar a historia das mentalidades. Tras exercer como profesor auxiliar de Xeografía e Historia na USC, en 1933 incorporouse como docente ao instituto da Estrada, posto do que foi separado ao comezar a guerra civil. Por este motivo tivo que dedicarse ao ensino privado, que exerceu nunha academia propia, a Menéndez Pelayo, aberta en 1938 na rúa Algalia de Abaixo de Santiago. A partir de 1942, unha vez revisado o seu expediente de depuración, compatibilizou a dirección desta escola coa docencia na Facultade de Filosofía e Letras, que reclamara os seus servizos, ata que en 1950 gañou unha praza de catedrático de instituto. Ensinou primeiro no Instituto Masculino de Lugo e en 1959 acadou o traslado ao daquela Instituto Feminino Rosalía de Castro de Santiago, onde compaxinou o ensino medio co universitario ata a súa xubilación forzosa en 1975. Compaxinou o ensino coa investigación en contacto con distintas institucións como o Instituto Padre Sarmiento ou a Real Academia Galega, na que ingresou en 1956 co discurso Coplas que se cantaban nas ruadas de Loureiro de Cotobade. En 1963 foi nomeado director do Museo Municipal de Santiago en Bonaval e en **1976 participou na creación do Museo do Pobo Galego, do que foi director e presidente**.

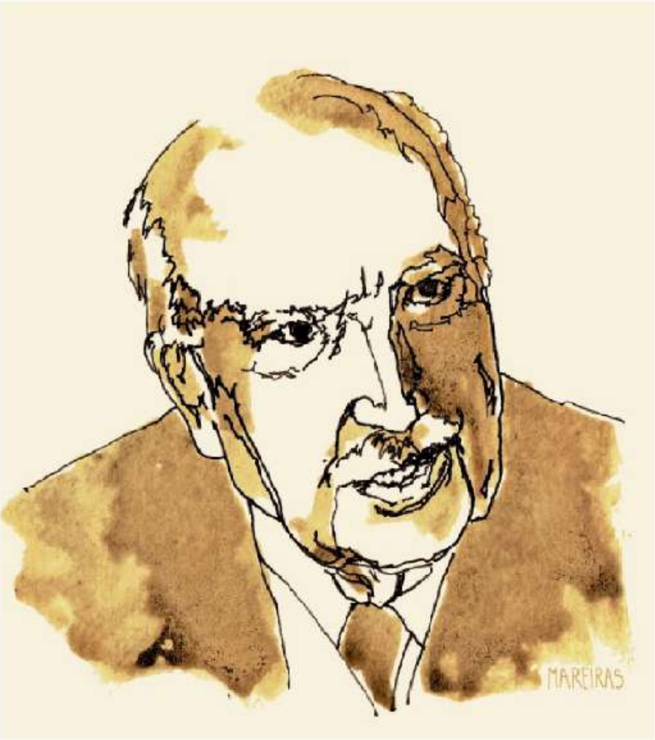

Foi tamén, xa na Autonomía, coordinador da sección de antropoloxía cultural do Consello da Cultura Galega. Desde aquí organizou e colaborou en congresos e xuntanzas científicas que serviron de foro de discusión e de posta ao día do universo da etnografía galega. Recibiu, entre outras distincións, o Pedrón de Ouro, a Medalla Castelao, o Premio Trasalba, a Medalla ao Mérito Cidadán e Cultural do Concello de Santiago, o Premio de Investigación e o Premio das Letras e das Artes da Xunta de Galicia, ou o nomeamento de cronista xeral de Galicia.

O 5 de novembro de 1999 fina en Santiago de Compostela, cando estaba a piques de cumprir os 94 anos. Antonio O seu corpo descansa o sono eterno á entrada do cemiterio compostelán de Boisaca, entre Aurelio Aguirre e Ramón María del Valle-Inclán, e dende o 5 de xaneiro de 2012 tamén a carón do seu amigo Isaac Díaz Pardo.

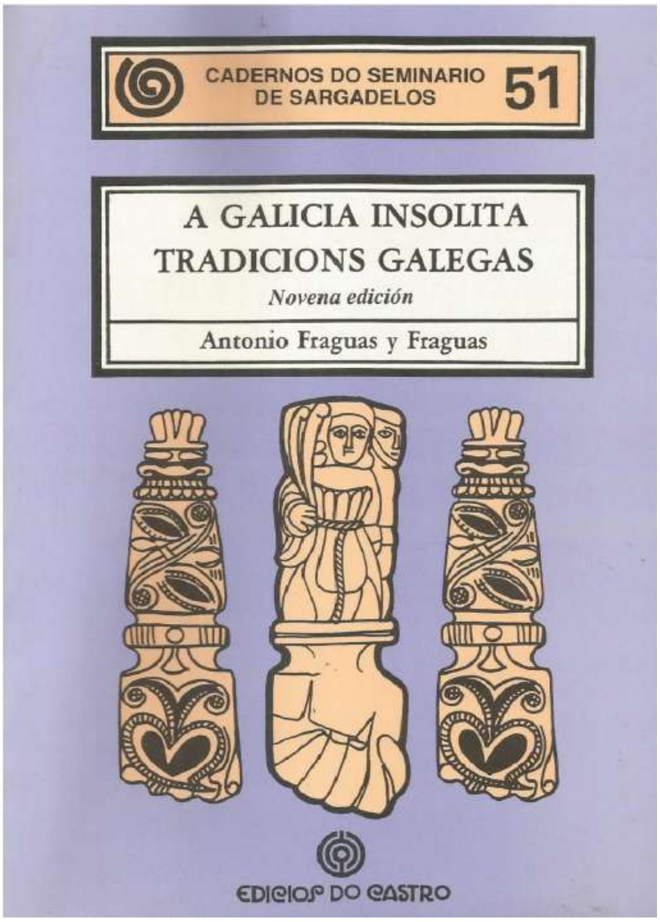

Alumnas e alumnos de 5º de E. Primaria

O entroido

O entroido máis artístico

Neste curso 2018/2019 baixo o título **ENCARIÑARTE** disfrutamos da preparación e desfile posterior do entroido. Este tema xurdeu como tema globalizador debido a que este ano o Museo do Prado de Madrid cumpre 200 anos de existencia.

Comezamos a semana disfrazándonos diarimente baixo os mandados do esquelete ata quedar ben guapos cun bigote de Dalí, a cabeza adornada, un tutu e unha pañoleta.

O alumnado de Educación infanil desfilou representando a **escultura** cuns preciosos traxes de Miró (4° e 5° de E. Infantil) e a estatua da libertade (6° de E. Infantil)

Ós nenos e nenas de 1° de E. Primaria tocoulles a **música** e tocando os seus instrumentos saíron a desfilar.

O grupo de 2° de E. Primaria, coa súa compañía de **danza** Lúa, sairon danzando e e bailando con moita arte e ritmo.

3º de E. Primaria construiu unhas grandiosas obras de **arquitectura** e vestíronse de auténticos arquitectos.

O alumnado de 4º de E. Primaria representando a **literatura** elixeu os seus contos favoritos para formar unha magnífica colección de obras artísticas.

Aos rapaces e rapazas de 5º de E. Primaria tocoulles a **pintura** e con lienzo e pinceis pintaron uns marabillosos cadros.

Os maiores de 6º de E. Primaria fixeron unha gran montaxe de **cine** na que non faltaron personaxes históricos, infantís, de ficción...

Un ano máis a **BATUCADA** acompañounos neste gran día cunha magnífica actuación.

Moitas grazas !!!!!!

Na páxina do cole pódense ver estas e máis fotos
http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipmanuelfraga/galeria/index.php?cat=36

Equipo Dinamización Lingüa Galega

UN DÍA EN SANTIAGO

O martes 2 de abril fomos as clases de 5º e 6º de excursión a Santiago de Compostela. En Cariño estaba o día bastante anubrado, case parecía que ía chover; e cando chegamos a Santiago tamén, pero a medida que foi pasando o día, foi saíndo o sol. Tivemos un día moi movido, agora vos contamos...

O primeiro que fixemos foi ir á Xunta de Galicia, en San Caetano, alí explicáronnos a historia do edificio, que se fai na Xunta, Alejandro sentouse na cadeira do Presidente Aberto Núñez Feijoo, por adiviñar cantos institutos históricos había en Galicia (eran en total cinco, un en cada provincia máis o de Santiago). Visitamos dúas salas, a dos Secretarios das Comisións e a dos Conselleiros. Vimos un vídeo moi divertido, no que explicaba as funcións da Xunta.

Ensinároннos o que cobraba cada Conselleiro e tamén o que cobraba o Presidente (máis de 80.000 € brutos anuais). Había unha conselleira e cobraba tanto coma el, porque cobraba de trienios (pola experiencia) máis de 13.000 €. Tamén nos contaron que a Xunta ten un orzamento anual de 9.000 millóns de euros. Case a metade é para a Consellería de Sanidade, seguido de Educación cun 26%. Dixéronnos que cada día se gasta en transporte escolar sobre 8.000€, así que do presuposto non sobran tantos cartos.

Ao rematar a visita, regalárоnnos unha libretiña cun bolígrafo, despedímonos e montamos no autobús para ir ao Parlamento.

No Parlamento, que está na Rúa do Hórreo, ao chegar recibiunos Flora, que é a filla de Carlos, o que foi profesor e director do colexio. Flora é deputada por En Marea, que teñen en total 14 deputados na cámara. O noso guía chamábase Hixinio, era un home que sabía moito sobre o Parlamento, levaba americana azul, pantalón vaqueiro, o que máis nos chamou a atención foi o seu pelo, pouco por arriba (era calvo) e moito por atrás, tiña como un rulo no pescozo moi gracioso.

No Parlamento vimos un vídeo ao chegar, onde nos explicaron que o Parlamento aproba leis, controla a Xunta e elixe os nosos dirixentes. Visitamos a biblioteca e as salas dos diferentes grupos políticos, que son o PP, o PSOE, En Marea e o BNG.

O último que fixemos foi sentarnos no Pleno. É unha sala en abanico, con cadeiras para os Conselleiros e o Presidente diante de todo.

Ao remar a visita déronnos de agasallo unha mochila e un libro a cada un, algúns pedímoslles a Flora e a Hixinio que nos firmasen o caderno, para levar de recordo a súa firma.

Comemos nunha universidade, ao lado da Facultade de Óptica e Optometría, no comedor da Residencia Universitaria Monte da Condesa. Alí viven moitos dos estudantes da Universidade de Santiago, pero comendo había tamén outras excursións de nenos e nenas da nosa idade máis ou menos, vimos un grupo de franceses e algúns andaluces. Comemos ben, había variedade de pratos para elixir entre primeiros e segundos, e tamén sobremesas variadas.

Despois de comer, esperamos ao autobús e fomos ao Museo do Pobo Galego, que antes era o Convento dos monxes de Santo Domingo de Bonaval. Alí distribuímonos en equipos de 5-6 persoas para facer un xogo de pistas sobre Antonio Fraguas Fraguas, xa que é o elixido para conmemorar as Letras Galegas 2019. O xogo estivo moi ben, o mellor foi o momento das escaleiras, xa que moitos estabamos contando os andeis ata arriba de todo, e só había que poñer que a escaleira helicoidal tiña tres escaleiras. Había salas sobre o mar, os oficios, as festas, a música, arquitectura, agricultura... todo isto relacionado con Galicia.

Antón Fraguas foi o primeiro director do Museo do Pobo Galego. El investigou moito sobre a etnografía galega, as festas, a indumentaria, os oficios... Publicou tamén varios libros sobre o traxe galego.

Ao rematar o percorrido de pistas, fomos ao Panteón dos Galegos Ilustres, alí están enterrados Rosalía de Castro e Castelao, entre outros moitos escritores galegos. Esta igrexa ten estilos arquitectónicos diversos, dende o románico ata o barroco.

Ao saír do museo, coñecemos a Cris, a nosa guía turístico, amiga de Fani, que nos fixo unha ruta guiada polo casco histórico de Santiago. Levounos a visitar os xardíns do museo, contándonos a súa historia, falounos das camelias, que polas nosas terras hai máis de 6000 variedades; e que con un tipo de camelia faise té. Logo fomos a un antigo cemiterio, que na actualidade está baleiro porque tiveron que trasladar as tumbas para afastalo da cidade.

Despois, cando os de 5º remataron a visita ao museo, Cris contounos que a Santiago peregrinan máis de 5000 peregrinos ao mes, contounos a historia do Bosque de Libredón e de Pelayo o Hermitaño, que foi quen descubriu os restos do Apóstolo Santiago, e por iso fixeron a Catedral, os camiños de Santiago e a peregrinación que se pode comezar dende calquera lugar de Europa.

Descubrimos que na Idade Media, Santiago era unha cidade con muralla, como case todas nesa época, para protexerse dos inimigos. Nós entramos á cidade pola Porta do Camiño Francés, e Cris mandounos que nos fixáramos se nas casas había labrado na pedra algún símbolo, como vieiras, piñeiros, cálices, cruces... xa que indicaba a quen lle pagaban a renda (antigamente) os habitantes de dita casa.

Visitamos a Praza de Cervantes, onde antigamente se comerciaba con calquera produto do campo, era onde se facía a feira... Baixamos pola Rúa da Azabachería e chegamos á Catedral, antigamente alí había unha fonte na que se podían lavar os peregrinos antes de entrar á Catedral, xa que a porta da Azabachería era a porta principal por aquel entonces. Seguimos bordeando e chegamos á Praza da Quintana, era moi grande, antigamente enterraban aos peregrinos alí para estar cerca da Catedral. Está rodeada por tres edificios, A Casa da Parra, un convento e Casa da

Conga (onde vivían os encargados da Catedral). Para demostrar que tiñan moitos cartos, facían grandes chemineas, a máis grande era a da Casa da Parra, pero posiblemente os máis rico fose o convento, aínda que non o podían demostrar porque tiña o voto de pobreza. Na Quintana está a Porta Santa, que só se abre en ano Santo, que coincide cada 6-5-6-11 anos. O próximo será no 2021, por iso a Catedral está en obras, para que estea todo perfecto para o 2021.

Desde a Quintana vimos a Torre da Berenguela, que polas noites encende unha luz para guiar aos peregrinos, xa que en Santiago non se poden construír edificios que sexan máis altos que a Catedral, para que sempre se vexa. O reloxo da Berenguela só ten unha agulla, que marca as horas, e os cuartos e as medias o tocan as campás.

De seguido fomos á Praza de Praterías, que se chamaba así porque alí traballaban facendo xoias de prata. Continuamos camiño cara a Praza do Obradoiro, onde hai tres edificios importantes, que son o Concello de Santiago (Pazo de Raxoi), o Hostal dos Reis Católicos, que antigamente era un hospital de peregrinos. E o outro edificio, que é o reitorado da Universidade de Santiago de Compostela.

Cris aconsellounos que a mellor maneira de ver a Catedral era deitarse boca arriba mirando ao Pazo de Raxoi, así que aló fomos todos a ditarnos na Praza, e certamente, que a vista era impresionante. De seguido tivemos tempo libre para comprar algún agasallo, entrar á catedral... cada un fixo o que preferiu.

Un grupo de 5 nenos, quixemos entrar na Catedral, e polo camiño Cris ensinounos unha árbore onde te dabas a volta, levantabas o brazo e te dicía o que ías estudar. Logo dentro da Catedral, pasamos por diante de onde se supón que están os restos do Apóstolo Santiago. Non se podía ir a todos os sitios, porque estaba todo cheo de andamios, e había moita xente para abrazar o Apóstolo.

Fomos a diferentes tendas, á de Nikis Galicia, a outra tenda de recordos e souvenirs...todas polos arredores da Catedral.

Unha das mellores partes da excursión foi a viaxe en autobús! Podemos dicirvos que cantamos, vacilamos aos coches, houbo algunha broma telefónica, algún tivo que reiniciar o móbil porque lle petamos o whatsapp... e ata aí podemos contar!

OS NENOS E NENAS DE 6º

Entrevista: Abel González Colorado.

Entrevistamos a Abel González Colorado, xogador e adestrador de balonmán. Abel xogou durante varios anos na liga ASOBAL (a primeira categoría na competición de balonmán en España), e como adestrador levantou o trofeo de campión da liga de división de honra co Mecalia Atlético Guardés, e levou á selección galega fiminina cadete ao subcampionato de España. Actualmente é coordinador do Clube de balonmán de Viveiro, e adestrador dos equipos masculinos de 1ª autonómica, juvenil e cadete, tamén é adestrador da selección galega cadete feminina.

En Cariño é responsable da escola municipal de Balonmán.

Quen te ensinou a xogar?
Do quen máis aprendín foi do meu adestrador do meu barrio.

Canto tempo xogaches?
Estiven 24 anos xogando ao balonmán.

Lembras algunha anécdota?
Pois teño unha moi graciosa, foi dun xogador que se confundiu cando o árbitro pitou un golpe franco e pensara que era para darlle a man.

Como chegaches a ser profesional?
Con moito esforzo e disciplina.

P:Como coñeciches o balonmán?
R: No barrio onde vivía había un equipo de balonmán. Un día pasei por diante do polideportivo e un amigo invitoume a xogar

En que equipo comenzaches a xogar?
No equipo do meu barrio. Xoguei na categoría infantil do C.B. La Luz de Avilés.

Lembras algún partido especial?
O primeiro foi na categoría infantil, cando xogamos a final do campionato de Asturias.
Como adestrador o campionato de liga co Mecalia Atlético Guardés.

A que equipo adestras actualmente?
Estou adestrando ao C.B. Viveiro (Lugo), e a selección galega feminina na categoría cadete.

Cantos anos levas de adestrador?
Adestrando levo desde os 17 anos, pero como adestrador nacional desde o ano 2000

Cantos premios gañaches cos equipos que adestraches?
Co Mecalia Atlético Guardés fumos campións de España, coa seleccion galega feminina cadete fumos subcampións.

Moitas grazas Abel por concedernos esta entrevista e colaborar co noso xornal escolar.

PROXECTO SAÚDE

Entrevistadoras:
Adriana Lorenzo,
Paula Lorenzo e Pedro Alvelo.

Biblioteca.

BIBLIOTECA

O equipo de biblioteca propuxo as seguintes actividades para a conmemoración e celebración das distintas datas importantes destes dous últimos trimestres:

DÍA DE ROSALIA

Para a celebración do día de ROSALÍA (24 de febreiro) realizamos una exposición de pensamentos co título:

" LIBRE O MEU PENSAMENTO"

SEMANA DA CIENCIA

Nesta semana colaboramos con unha exposición de libros relacionados ca ciencia.

SEMANA DA PRENSA

Conmemoramos a semana da prensa (do 11 ao 15 de marzo).

Compuxemos un mural cos traballos sobre as portadas de varios xornais.

SEMANA DO LIBRO

Para a semana do libro propuxemos realizar entre todos un **poema**, cada aula colabora facendo un verso ou dos.

Este foi o resultado:

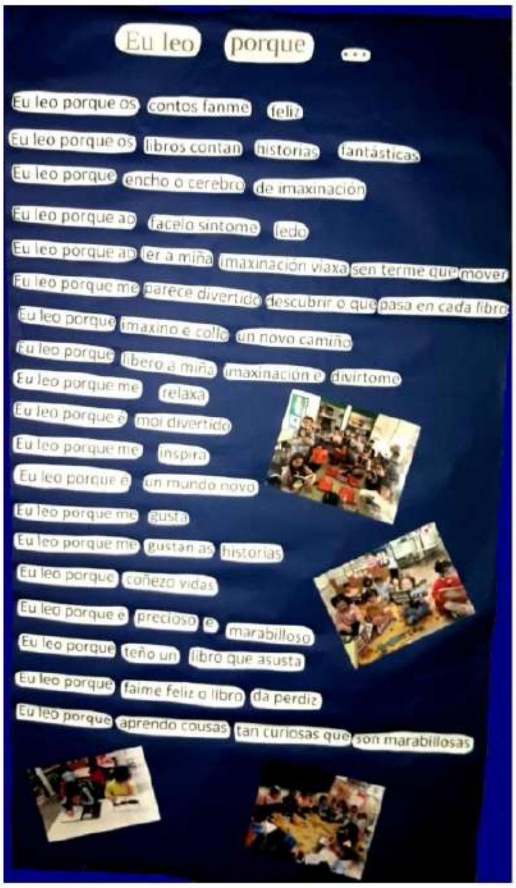

Exposición de portadas de contos

Photocall de personaxes de libros.

Por outra banda, neste curso aumentamos tamén o fondo de biblioteca, con libros interesantes para todos: alumnos, docentes, pais …

O equipo da biblioteca.

Interview: Linda Russano.

(Entrevista a Linda Russano)

Linda Russano é a nosa Auxiliar de conversa de este ano. Nesta entrevista sométese ás inquisitivas preguntas dos nosos alumnos. Ainda que linda fala castelán e entende galego a entrevista realízase en inglés, o seu idioma materno e o motivo polo cal está entre nós.

What is your full name? Linda Louise Russano. We generally don't use our mother's surname in the US. For professional performing and writing I use Linda Russano Garcia.

What are your parent's names? Robert (Bob) and Araminta (Ara, or A. Jean). They are no longer living.

Where are you from? Where were you born? I was born and grew up on the East Coast in the State of Connecticut, in a small New England town called Redding, with plenty of fresh air. We had four seasons: snow in winter; beautiful blooms in spring; green and hot summers; and, multi-colored leaves in autumn.

What's the weather like in California? I lived most recently in Southern California – in Los Angeles -- where it is warm and sunny most of the year, with some rain in winter. It's the reverse of here.

"I was even a lifeguard and swimming instructor in high school!"

Do you like the place where you were born? Yes, I have many happy memories of the location and of my childhood. We had a family of five with my parents and my two older sisters. My dad took me reservoir fishing. We created plays and had sleepovers with our friends. We could ride bikes, swim in a limestone quarry, and take long hikes. I was even a lifeguard and swimming instructor in high school! On the other hand, we had to drive to most shops, movie theatres, work and other activities. I had an old Ford Mustang automobile when I turned 16 and earned my driver's license. My friends loved that car more than I did, really. It was two-door, green with black hardtop, and bucket seats. I guess it was pretty cool. My parents wanted to be sure we three girls could drive and had cars so that we could be safe. They taught us to be safe drivers. The roads were narrow and curvy, amid pine trees. Not as extreme as here, but partly rural. Here in Cariño I don't have a car.

How old are you? Old enough to know not to answer! Put it this way, I could be your mother… aunt… maybe grandmother….

How is it that an American girl ended up in Cariño? / Why did you decided to come to Cariño? I am here as part of the North American Auxiliar/Ambassador program to assist in classrooms with language and culture from the United States. The government of Spain created this initiative, and Galicia supports many of us with a modest stipend, like a scholarship, throughout the region. In Cariño, I am assigned to Arts/Crafts class. I also assist in some English classes. I was enrolled in the Master of Arts in Theatre program at California State University-Northridge when I heard about the program, and proposed a special project to complete here, which I did. I earned my Master's "with Distinction" in December. My mentors here, Jesus and Deli, were supportive and insightful. The project involved using a play to teach language and culture. The play I chose has multi-layers, with Spanish language too. We have many Spanish-speaking people from all over the world living in the US. Here in Cariño we have been studying the play with a group of fourth and fifth graders. We will include a special event in class to culminate the activity. It isn't a production, but a Workshop of dance, dialogue and discussion, along with elements of costuming everyone has made!

Another reason I wanted to come here is because I have extended family nearby in Moeche. The ancestors from my mother's side (her father's family) came from there. I met them, by chance, decades ago and we have become friends. I also have family in Ferrol. I like Galicia.

"The town where I was born is always in my heart"

Do you miss your hometown? The town where I was born is always in my heart. My parents are buried there, and I still have a few friends living there or near there. But now I am on my own and will find another "hometown" again. I lived in New York City (Manhattan), Washington DC, and Los Angeles in the past so I am used to cities and might find a smaller one for the future. I also like the idea of living in Spain!

Do you have children? / Do you have a family? I don't have children. I am single, and I have extended family in the US and in Spain. I have been too busy with projects to settle down. But maybe next year….

Who is your dearest person? Wow, that's hard to say. I used to be able to say my mom, and then my dad, but they have passed on. I have one super-dear friend in the US. We'll see if he is my truly "dearest person" when I get back to the US.

Do you have a car? What colour is it? I have a 2005 Honda Accord. It's white. It's old, but it's paid for so I decided to store it while I came here. It's currently in a secure storage facility in California. I need to go there this summer and either stay there, or drive it back East. My furniture and things are in storage near Washington, DC, so I need to get everything together and decide what to do! It will be an adventure.

How long are you staying here? I leave the day after this program and my Visa ends, June 1st.

> "It has been the moments of shared humor and joy in knowing the people who live here that I like the best"

What do you like most of Cariño? I like the people I've met in town and at school. Of course it has beautiful scenery. It's hard to imagine I am so close the edge of the sea. I lived on an island off the coast of Maine once, but here I feel it is even more rugged. The lighthouse is awesome; however, it has been the moments of shared humor and joy in knowing the people who live here that I like the best.

Did you come to Spain by plane? Yes, I flew from Los Angeles to Madrid and drove to Cariño after a stop one night on the way. I got a ticket because I wasn't familiar with the speed signage and drove too fast! I've been using public transportation since then. I will fly back to the US and go to Washington DC first.

What do you miss from your country? Hmmm… maybe my friends most of all. And an occasional fast food hamburger? No, really, since I know this has a limited time I am okay with being away right now.

Do you like to live in Spain and learn Spanish? I like Spain. I have traveled around the country in the past and written some articles about different places in Spain. I would like to return and study Spanish. In this job I am teaching English and with my other projects I haven't had time to take Spanish classes. The students correct me constantly.

Would you like to stay in Cariño? Cariño would be a lovely place to live!

Do you have a job? Do you like it? Do you have a profession? I have had many jobs since I finished my undergraduate degree in Economics, and another graduate degree, in Writing. I worked in international business, government consulting, and jobs like waitress and university teacher, too. I have always pursued performing arts part-time, and now I want to do that more and other jobs less. I earned membership in the Actors' Guild and Union (SAG-AFTRA and AEA) and I also sing as often as possible. I'm singing now with the Chorus of the Galician Symphony in Coruña.

What is your favourite food? Avocado Toast, Carrots, Caldo Gallego, Pasta and Chicken with Pesto and Broccoli. Candy.

What is your favourite colour? Blue and Purple.

What is your favourite animal? Lion (I'm a Leo).

What is your favourite flower? Yellow or Orange Gladiola.

Do you have (Have you had…) pets? We had a golden retriever named Dusty when I was little.

What is your favourite piece of clothing? Not much that I have with me here. A leather jacket or velvet blazer. I need to find one!

Do you like being an Art teacher? Performing Arts, yes. Visual Arts is new for me. I have always liked photography but I am timid about drawing. I have great mentors for this job. I like

to analyze a problem and explore the means of expression through movement, dialogue or music. Even design. That's why I like working with students here to explore their talents and see them bloom. Everyone has talent in something, and we have the world at our fingertips in school here in Cariño.

Do you think the play is going to be a success? I'm been working on a few projects before I leave, and the students are becoming more engaged and interested as we are coming to the end. With the play *Mariachi Girl*, we are presenting an event for ourselves – not a play production. The event will allow all of us involved to reflect on the experience and have fun "strutting our stuff."

The other project involves using a book of poems in Galician language to create scenarios using theatre techniques with some influences I have learned over time. The book is called *Poemas con Canela* and it comes with music. We are collaborating with many different classes and teachers. We will use English to introduce the scenes.

Do you have many friends in Cariño? I hope so! I have met so many friendly people while I have been living here. I would like to come back and join in the parties here. We are on Facebook now so we can keep in touch.

Do you like sports? What is your favourite team (of any sport)? When I return to the US I might have to support my local American football team. I like to swim. I used to play tennis. I should start again. I prefer relaxation.

Do you like football? I watch European football in cafes. We call it soccer and I used to watch it in high school. I liked playing American flag football when I was 13.

Do you like sausages? Yes! But I shouldn't eat too many…

Do you like ice cream? Yes! But I shouldn't eat too much…

Do you like dancing? Yes! I should start doing more of that!

Do you like "Fortnite"? Maybe, if I knew what it is.

How did you have fun in your country? Talking with friends and family over lunch or dinner; movies; theatre; opera; concerts; taking walks; exploring parks and museums; reading, traveling by car or train; swimming; shopping…

Do you like music? Yes!

What kind of music do you like? Almost all kinds. Not metal or vulgar.

Have you been to other countries? Yes: United Kingdom, Germany, France, Italy, Austria, Hungary, Canada, Australia. Many trips to Spain. There is so much to see all over the world. If you have the chance, travel! I have only recently learned about parts of the US recently that I didn't know before.

> “When I was 11 I wanted to be a singing doctor”

What did you want to be when you were a child? Are you that now? When I was 11 I wanted to be a singing doctor. I'm singing, so that part came true. I hope to continue to spend more time creating and supporting the arts for all. It's ok that I'm not a doctor. I try to take care of myself anyway.

Where would you go on vacation? Maybe Ibiza … like a traveling spider we are going to meet in one of our upcoming events….

How would you sum up your experience in Cariño? Did you enjoy staying with us? Will you remember us? Busy, challenging, overall fun and inspiring. Yes I have enjoyed my time here. I will always remember you.

Are you planning to come back? Yes!

What are you going to do next, after you leave us? First stop, Washington, DC. I will stay with friends while I plan my next location. I will need to pick up some work quickly, so hopefully my business skills are still useful as I begin my next arts projects. I will continue to study, write, perform, and teach. And, plan for my next journey to Spain…

Thanks, Linda for sharing so many things with us. We'll also miss you.

Grazas, Linda por compartir tantas cousas con nós. Tamén nós te botaremos de menos.

Alumnado seccións bilingües.

Obradoiro: xabóns artísticos.

PROXECTO SAÚDE

Fabricación de xabóns de cores

Collemos un bote e botamos dous cadros de preparado de xabón.

Introducimos o bote no microondas sobre uns 10 segundos e pasado ese tempo, sácase.

Despois poñemos unha gotas de colorante segundo o noso gusto. Tamén podemos mesturar as cores para conseguir outra cor diferente. Nos escollemos a cor azul.

Podemos engadir unhas gotas de esencia para que oi xabón cheire ben, neste caso botamos esencia de limón.

Preparamos o molde e poñemos un pouco de auga para que non faga burbullas.

Despois botamos a mestura no molde e deixamos repousar ata que estea seco. Calcúlase que tarda unha hora (máis ou menos)

Unha vez que o xabón está solido o sacamos con coidado do molde.

E xa temos o xabón artístico !!

Alumnas e alumnos de 4ºB de E. Primaria

Pasatempos.

SOPA DE LETRAS

Encontra 6 razas de cans .Non te fíes non é sinxelo .
Pista:son de diferentes tamaños grandes e pequenos, animo!!!

A	M	S	C	P	R	G	O
P	I	T	B	U	L	L	A
S	A	L	C	H	I	C	H
T	A	L	E	M	A	N	J
L	A	B	R	A	D	O	R
C	A	N	I	C	H	E	M
C	O	L	L	I	E	B	K
M	N	J	R	Q	F	X	V

Ten dous nomes un é pastor.
Ten dentes afiados e pouco pelo.
É un can pastor.
É moi típico en Inglaterra.
O seu primeiro nome é can..., engade unha a ao final.
É moi elegante e branco.

Atopa 6 cousas sobre o amor

A	Q	U	E	F	F	P	C
B	U	S	Y	B	R	I	O
R	E	S	P	E	T	A	R
A	R	E	V	S	I	M	A
Z	E	M	Y	O	U	O	Z
O	R	O	S	W	H	R	O
G	R	A	W	E	B	H	N
C	P	W	P	Q	R	R	F

Cousa que fas para que a xente se sinta ben
Cousa sobre respecto
Cousa que se di para sentirse ben
Cousa con a que sintes
Cousa coa que te sintes ben
Cousa con a que sintes enamorado

NOMES DE XOGADORES DE FUTBOL E EXXOGADORES.

M	N	O	B	L	A	K	O
B	E	D	P	E	L	E	R
A	K	S	E	B	G	J	T
P	F	O	S	F	L	J	G
P	N	N	K	I	S	C	O
E	J	V	V	E	R	Y	H
R	O	B	E	N	T	F	U
Z	I	D	A	N	E	B	J

MESSI
ISCO
MBAPPE
OBLAK
ROBEN
PELE
ZIDANE
KOKE

Atopa as marcas de coches.

S	E	A	T	O	F	H	M
H	O	N	D	A	I	G	E
F	P	CH	L	U	A	F	R
E	E	M	I	D	T	F	C
O	L	C	A	I	F	X	E
L	W	P	A	Z	D	E	D
K	I	A	Y	I	D	S	E
X	G	G	LL	U	Y	A	S

SEAT
AUDI
HONDA
OPEL
MAZDA
MERCEDES
FIAT
KIA

ATOPA 6 ANIMAIS

O	S	O	P	O	L	A	R	F	S
Q	W	R	D	B	D	V	H	R	S
S	A	S	F	W	T	D	R	D	S
S	D	D	C	O	E	L	L	O	D
G	O	R	I	L	A	V	V	V	C
A	N	I	M	A	I	S	C	V	B
T	I	G	R	E	C	C	F	E	D
O	A	E	R	T	U	H	F	N	U

Encontra **6** animais nesta sopa de letras.

C	O	E	L	L	O	W	E	R	C
C	A	T	Ñ	E	W	H	S	A	Y
A	L	B	L	N	H	N	L	T	L
N	T	I	A	U	N	M	K	O	L
V	O	Ñ	E	L	R	R	J	H	Ñ
E	Z	L	V	R	O	N	T	T	C
N	C	T	Y	S	T	V	A	C	A
N	Z	S	R	L	L	O	M	H	U

7 NOMES DE LOCALIDADES DA PROVINCIA DA CORUÑA

B	U	F	R	M	Q	F	L
C	V	E	S	A	P	E	A
C	A	R	I	Ñ	O	A	D
E	L	R	O	O	Ñ	S	R
K	V	O	N	N	C	O	I
S	X	L	Ñ	A	V	N	D
N	A	R	O	N	O	M	O
S	C	E	D	E	I	R	A

FERROL
CARIÑO
MAÑON
LADRIDO
CEDEIRA
NARÓN

O ESPIGONCIÑO

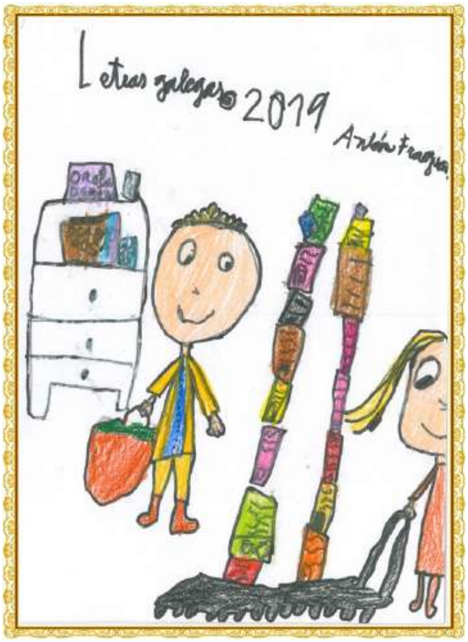

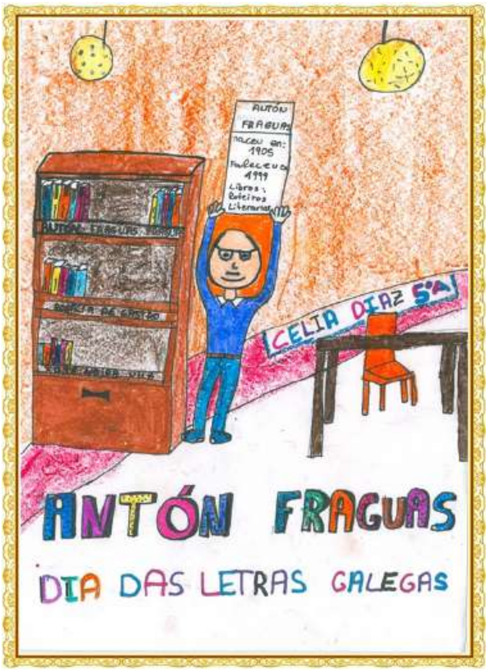

ALAB

Subvencionado pola
Consellería de Educación e O.U.
Secretaría Xeral de Política lingüística